

Nr 281.

Av herrar **Mannerskantz** och **Bengtsson**, i anledning av Kungl. Majt:s proposition angående jordbruksförsök m. m.

I Kungl. Majt:s proposition nr 249 till årets riksdag angående jordbruksförsök m. m. föreslås beträffande befattningshavarna vid den statliga anstalten för jordbruksförsök, att följande personalstat skulle fastställas för sagda anstalt:

- 1 föreståndare i professors ställning (B 30),
- 2 statsagronomer (B 26),
- 1 kansliskrivare (B 11),
- 1 vaktmästare (B 7),
- 2 kontorsbiträden (B 4),
- 3 förste assistenter (21:a lönegraden för e. o. befattningshavare),
- 9 assistenter (arvode i genomsnitt 3 600),

varjämte för tillfälliga arbetskrafter beräknas ett årligt avlöningsbelopp av av 26 000 kronor.

Detta Kungl. Majt:s förslag upptager icke några kvalificerade befattningshavare, vilkas arbetsuppgift skulle vara att inom anstalten handlägga ärenden rörande den lokala försöksverksamheten, och ej heller någon befattningshavare, vilken såsom specialist skulle ägna sig åt de för modern försöksverksamhet så viktiga försöksmatematiska problemen. Beträffande behovet av och arbetsuppgifterna för dessa befattningshavare kan ur tidigare utredningar och förslag i ärendet följande anföras.

1931 års utredningsmän föreslogo, att frågor rörande den lokala gödslings- och växtodlingsförsöksverksamheten handlades av tvenne andre försöksledare i lönegrad B 24, samt att en befattning som försöksmatematiker i lönegrad B 26 inrättades. I de över utredningsmännens förslag avgivna remissyttrandena ha i allmänhet inga anmärkningar gjorts på denna punkt. Styrelsen för Centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet avsåg dock, att en försöksledare i lönegrad B 26 borde handhava frågorna rörande den lokala försöksverksamheten samt att de försöksmatematiska problemen lämpligen kunde läggas i händerna på Lantbrukshögskolans speciallärare i matematik, som härför skulle uppbära särskilt arvode. Lantbrukshögskolans lärarerråd åter ansåge för sin del att de försöksmatematiska problemen borde anförtros åt en till högskolan knuten professur i detta ämne.

1935 års utredningsman, som utformat sitt förslag till personalstat enligt andra utgångspunkter än 1931 års utredningsmän, har för handläggande av frågor rörande lokal försöksverksamhet föreslagit en andre försöksledare i

lönegrad B 24, varjämte 4 förste assistenter i lönegrad B 21 skulle anställas, av vilka en i huvudsak skulle handhava försöksmatematiska frågor. Lantbrukshögskolans lärareråd har i yttrande över detta förslag ånyo uttalat sig för inrättandet vid högskolan av en professur i försöksmatematik.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 167/1936 anförde dåvarande chefen för jordbruksdepartementet, att han med hänsyn till nödvändigheten att iakttaga försiktighet vid inrättandet av nya ordinarie befattningar ej då kunde förorda inrättandet av sådana befattningar för de befattningshavare, vilka skulle komma att handlägga frågor rörande lokal försöksverksamhet och försöksmatematik. I de med anledning av denna proposition avgivna motionerna I: 367 och II: 701 yrkades emellertid bl. a. att vid lantbrukshögskolans jordbruksförsöksinstitution inrättades tre ordinarie befattningar, av vilka två borde benämnas inspektörer för den lokala försöksverksamheten och den tredje försöksmatematiker. Motionärerna återopade i sin motivering den betydelse den lokala försöksverksamheten numera har såsom rådgivande instans för landets jordbrukare och påpekade i samband därmed betydelsen av att denna verksamhet inom jordbruksförsöksinstitutionen handhades av befattningshavare med grundlig teoretisk och praktisk utbildning just på detta område. Det torde därför komma att möta svårigheter att stadigvarande besätta dessa befattningar med fullt kvalificerad personal, såvida icke befattningarna gjordes ordinarie och placerades relativt högt på löneskalan. Med hänsyn till befattningshavarnas arbetsuppgifter jämförda med vissa befattningshavares vid närstående institutioner vore befattningarnas placering i lönegrad B 24 väl motiverad. Även behovet av en försöksmatematiker funno motionärerna väl vitsordad och ansågo, att denna befattning i likhet med de båda föregående med hänsyn till arbetsuppgifternas art och omfattning borde placeras i lönegraden B 24.

I jordbruksutskottets av riksdagen godkända utlåtande nr 83 anser utskottet, att jordbruksförsöksinstitutionens personalstat i samband med vissa av utskottet förordade principiella förändringar i jordbruksförsöksverksamhetens organisation borde ställas under omprövning. Härvid borde bl. a. de yrkanden, som framförts i motionerna I: 367 och II: 701, beaktas.

På grund av detta riksdagens beslut uppdrog chefen för jordbruksdepartementet åt styrelsen för lantbrukshögskolan att inkomma med nytt förslag till personalstat vid jordbruksförsöksinstitutionen. Sedan frågan inom sagda styrelse prövats av en särskild kommitté, anförde styrelsen, under återopande av ett av kommittén avgivet yttrande, bl. a. att styrelsen för sin del ville instämma i de skäl, som i motionerna I: 367 och II: 701 anförts för inrättandet av två ordinarie befattningar såsom inspektörer för den lokala försöksverksamheten och en såsom försöksmatematiker, samtliga i lönegrad B 24. Styrelsen funne dock de av motionärerna föreslagna benämningarna mindre lämpliga och ansågo det lämpligare, att även dessa befattningar benämndes statsagronomer. För att på lämpligt sätt skilja de i lönegrad B 26

placerade statsagronomerna från de föreslagna i lönegrad B 24 borde de förra benämnas statsagronomer av 1:sta klass och de senare statsagronomer av 2:dra klass.

Ehuru sålunda samtliga i ärendet hörda sakkunniga myndigheter ansett sig böra framhålla behovet av de föreslagna befattningarna, ha dessa befattningar ej upptagits i propositionen. I denna har i stället uttalats, att dessa befattningshavares åligganden — i varje fall tills vidare — skulle kunna skötas av 3 förste assistenter, placerade i 21:a lönegraden för extra ordinarie befattningshavare. Mot denna uppfattning tala, förutom det som ovan anförts, följande omständigheter.

I årets statsverksproposition finnes för första gången upptaget ett anslag av 129 000 kronor såsom bidrag till lokala gödslings-, sort- och ogräsförsök m. m. Det stöd, som denna verksamhet härigenom får, kan givetvis förväntas ytterligare stimulera den starka utveckling, i vilken verksamheten befinner sig, och härmed komma även kraven på att inom jordbruksförsöksinstitutionen de med denna verksamhet förenade frågorna handläggas av härför särskilt anställda, högt kvalificerade tjänstemän att ökas. Dessa tjänstemän få till uppgift att uppgöra planer för försöken, att leda bearbetningen av försöksresultaten samt att avgiva utlåtanden över dessa till ledning för försöksvärdarna, vidare skola de genom inspektioner av försöken samt genom särskilda kurser i försöksteknik tillse, att försöksarbetet rent försökstekniskt sett ständigt följer med i utvecklingen. Med dessa uppgifter torde befattningarna närmast vara att jämföra med statskonsulenterna samt de vid den centrala frökontrollanstalten anställda fält- och frökontrollanterna, och de böra därför vara placerade i samma lönegrad som dessa eller i lönegrad B 24.

Beträffande försöksmatematikern är redan anført, att lantbrukshögskolans lärarerråd vid upprepade tillfällen anført, att det för lantbrukshögskolans del finnes behov av en professur i försöksmatematik. Professorns åliggande skulle vara dels att vid högskolan meddela undervisning i ämnet, dels att biträda såväl jordbruksförsöksinstitutionen som högskolans forskningsinstitutioner i försöksmatematiska och statistiska frågor. Även om undervisningen i ämnet, såsom för närvarande är fallet, lägges i händerna på en högt meriterad speciallärare, torde det ej vara möjligt att till jordbruksförsöksinstitutionen knyta en för handläggandet av den andra delen av professorns tänkta arbetsuppgifter fullt kvalificerad person, i det fall denna befattning placeras i 21:sta lönegraden för extra ordinarie befattningshavare. En sådan placering i löneavseende skulle även tyda på att befattningen vore av mera tillfällig natur, vars innehavare så snart tillfälle därtill yppades kunde tänkas söka sig till annan bättre avlönad befattning inom försöksverksamheten eller förvaltningen, vilket, då man för befattningen önskar en specialist inom ett mycket begränsat ämnesområde, givetvis icke kan vara önskvärt. Det synes oss därvid väl motiverat att även för handläggandet

av de försöksmatematiska frågorna anställs en statsagronom av 2:dra klass med placering i lönegrad B 24.

Vi bifall till ovanstående förslag kunna de i propositionen föreslagna 3 befattningarna som förste assistenter utgå ur personalstaten, vilken sålunda skulle komma att få följande sammansättning:

1 föreståndare med professors ställning (B 30)	10 889
2 statsagronomer av 1:sta klass (B 26) 2 × 9 123	18 246
3 statsagronomer av 2:dra klass (B 24) 3 × 8 256	24 768
1 kansliskrivare (B 11)	3 741
1 vaktmästare (B 7)	3 204
2 kontorsbiträden (B 4) 2 × 2 604	5 208
9 assistenter	33 600
tillfälliga arbetskrafter	26 000

Tillhopa kronor 125 656

Under åberopande av det anförda och med hänvisning till ovan gjorda yrkanden hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta att vid lantbrukshögskolans institution för jordbruksförsök inrätta tre befattningar såsom statsagronomer av 2:dra klass med placering i lönegrad B 24, medan de i propositionen föreslagna tre förste assistenterna med placering i 21:sta lönegraden för e. o. befattningshavare utgå.

Stockholm den 5 april 1937.

Axel Mannerskantz.

Carl Bengtsson.